

ਬਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ

(10:24-42)

ਫਿਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਸਤਾਅ ਤੋਂ ਜਿਸਦੀ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਭਵਿੱਖਵਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਭੈਅ ਨਾ ਖਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਭਾਵੇਂ ਰਸੂਲਾਂ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ 10:24 ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਬਦਲਾਅ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਯਿਸੂ ਮੱਧਮ ਪੁਰਖ ('ਤੁਸੀਂ') ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅੱਠਯ ਪੁਰਖ (ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ—'ਚੇਲਾ,' 'ਕੋਈ' ਅਤੇ 'ਜੇ') ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਵਿਆਕਰਣੀ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੱਲਾਂ ਉਹਦੇ ਹਰ ਚੇਲੇ ਲਈ ਸਨ।

“ਚੇਲਾ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ” (10:24, 25)

24 ‘ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਚਾਕਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲੋਂ।’ 25 ਐਨਾ ਬਹੁਤ ਹੈ ਜੋ ਚੇਲਾ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਜਿਹਾ ਅਤੇ ਚਾਕਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਾਅਲਜ਼ਬੂਲ ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਕ ਉਹ ਦੇ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਆਖਣਗੇ?’

ਆਇਤ 24. ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧਾਂ ਤੋਂ ਚੌਕਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਣ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਉਸ ਸਲੂਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜਿਹੜਾ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਹਿਜ ਬੁੱਧੀ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਚਾਕਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲੋਂ ਚੇਲਾ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲਾਈਨ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੋੜਿਆ ਕਿ ‘ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਹਰੇਕ [ਚੇਲਾ] ਜਦ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਦ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ’ (ਲੂਕਾ 6:40)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਹੈ (23:8)। ਉਸ ਨੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਦੁਖ ਝੱਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 2:21; 4:1)।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਯੂਹੰਨਾ 13:16 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘ਨੌਕਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ।’ ਉਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ‘ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਰਸੂਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਯੂਹੰਨਾ 15:20 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਜੋੜਿਆ, ‘ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਤਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਸਤਾਉਣਗੇ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਵਚਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ।’ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਗੱਲ ਰੱਬੀਆਂ ਦੀ ਰੀਤ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ‘ਗੁਲਾਮ ਲਈ ਐਨਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ

ਮਾਲਕ ਵਰਗਾ ਬਣ ਜਾਵੇ।’¹

ਆਇਤ 25. ਚੇਲਾ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਜਿਹਾ [ਹੈ] ਅਤੇ ਚਾਕਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਜਿਹਾ [ਹੈ], ਜਦ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਲੋਕ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਰੂਪਕ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਮਾਲਕ ‘ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ’ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ‘ਉਸ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਲੋਕ’ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿੰਨਾਂ ਵਧੀਕ ਆਖਣਗੇ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਸਲੂਕ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਆਲਜ਼ਬੂਲ ਭਾਵ ‘ਬਦਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ’ ਆਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਉਹਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਘਾਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ ਸੌਂਦਿਆ (ਮਰਕੁਸ 3:22, 23), ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਡਗਲਸ ਆਰ. ਏ. ਹੇਅਰ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ‘ਬਆਲਜ਼ਬੂਲ ਦੀ ਗੱਲ ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ 9:34 ਨਾਲ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਮਰੱਥਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 12:22-32 ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।’²

ਸ਼ੈਤਾਨ ਲਈ ਬਆਲਜ਼ਬੂਲ ਨਾਂਅ ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੈ।³ ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘(ਸੁਰਗੀ) ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ/ਮਾਲਕ’ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ‘ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ’ (oikodefotes) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਖੇਡ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਗੰਦਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ’ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਨਾਂਅ ‘ਬਆਲਜ਼ਬੂਲ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਮੱਖੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ।’ ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਨਾਨੀ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸੀ (2 ਰਾਜਿਆਂ 1:2, 3, 6, 16)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

“ਨਾ ਡਰੋ” (10:26-31)

²⁶ ‘ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਡਰੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਰਗਟ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਨਾ ਕੁਝ ਗੁਪਤ ਹੈ ਜੋ ਜਾਣਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇਗਾ।’²⁷ ਜੇ ਕੁਝ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਨੁਰੋਏ ਵਿਚ ਦੱਸਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਆਖੋ ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਦੇ ਹੋ ਕੋਠਿਆਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ।²⁸ ਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਡਰੋ ਜਿਹੜੇ ਦੇਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰੂਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਸਗੋਂ ਉਸੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰੋ ਜਿਹੜਾ ਦੇਹੀ ਅਤੇ ਰੂਹ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਨਰਕ ਵਿਚ ਨਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।²⁹ ਭਲਾ, ਇਕ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਦੇ ਚਿੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਵਿਕਦੀਆਂ? ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਭੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਿਨਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਦੀ।³⁰ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਭ ਗਿਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।³¹ ਜੇ ਨਾ ਡਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੋ।’

ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਸਤਾਉਣਾ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਡਰਣ। ‘ਨਾ ਡਰੋ’ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (10:26, 28, 31)।

ਆਇਤਾਂ 26, 27. ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਨਾ ਡਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਤਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਿੱਕਲਣ ਵਾਲਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:1-4; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:12-14, 19, 20)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਸਤਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਕਿਆ ਜਾਂ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਹੁਣ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 4:22; ਲੂਕਾ 8:17; 12:2, 3)।

ਜੇ ਕੁਝ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਦੱਸ ਸਕਣਾ ਸੀ: ‘ਜੇ ਕੁਝ ਮੈਂ ਤਹਾਨੂੰ ਅਨੁਰੇ ਵਿਚ ਦੱਸਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਆਖੋ ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਦੇ ਹੋ ਕੋਠਿਆਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ।’ ਆਪਣੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣੀਆਂ ਸਨ ਭਾਵ ਸਾਰੀ ਸਚਿਆਈ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 14:26; 16:13, 14; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:1-4)। ਉਸ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਵੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਵੀ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:36)।

‘ਕੋਠਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ’ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਢੰਗ ਹੈ ਕਿ ‘ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ।’ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਜਦ ਕੋਈ ਦੂਰ-ਦਰਾਜ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਚੀ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਜਾਂ ਕੋਠੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਦੇ ਕੇ ਹਾਕ ਮਾਰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਸਕਦੀ। ਟਾਲਮੁਡ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਰਸਿੰਗਾ ਫੂਕਣ ਵਾਲੇ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਭੇਡੂਆਂ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਲਈ ਕੋਠਿਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।^੯

ਆਇਤ 28. ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਹਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ‘ਰੂਹ’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ (*psuche*) ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ (*nepesh*) ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਅਰਥ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਹ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨੇਮ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ), ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਾਨ (ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਧਰਤੀ ਉਤਲਾ ਜੀਵਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ)^{੧੦} ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਖਰੀ ਅਰਥ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਹ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰੂਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 11:29; 16:26; ਮਰਕੁਸ 8:36, 37; ਲੂਕਾ 12:20; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6:19; 1 ਪਤਰਸ 1:9, 22; 2:11; 4:19; ਯਾਕੂਬ 1:21; 5:20)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਦੇਹ ਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ’ ਜਾਂ ‘ਦੂਜੀ ਮੌਤ’ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ (25:46; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 20:14)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਜੋ ਅਦਿੱਖ ਅਤੇ ਅਭੌਤਿਕ ਹੈ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਡਰਨ ਨਾਲੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰੋ ਜਿਹੜਾ ਦੇਹੀ ਅਤੇ ਰੂਹ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਨਰਕ ਵਿਚ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ‘ਡਰ’ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਡਰ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਭਰਿਆ ਡਰ ਹੈ ਪਰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਡਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਦਾ ਭੈਅ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ‘ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਥ ਹੈ’ (ਯਾਕੂਬ 4: 12)।

‘ਨਾਸ’ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*appollumi*) ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੂਹ ਅਤੇ ਦੇਹ ਨੂੰ ਨਾਸ ਲਈ ਉਦੋਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (‘ਨਰਕ’ ਲਈ 5:22 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤਾਂ 29-31. ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਿਤਾ ਉੱਪਰੋਂ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੇ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਿੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਮਾੜੇ ਲੋਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਨੀਆਂ ਸਸਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਪੈਸੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿੜੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੂਕਾ 12:6 ਵਿਚ ਪੰਜ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ; ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਵੀਂ ਚਿੜੀ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ‘ਪੈਸੇ’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*assarion*) ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਿੱਕੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੀਨਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।⁹ ਨਿਗੂਣੇ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਦੀ ਜਾਂ ਮਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

ਇੱਥੇ ਆਣ ਕੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਵੀ ਸਭ ਗਿਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।’ ਡੇਵਿਡ ਮੇਨਟੇਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਗਿਣਤੀ 1,00,000 ਹੁੰਦੀ ਹੈ।⁹ ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਯਿਸੂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਵਿਚ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ‘ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ ਦਾ ਇਕ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ’ (ਲੂਕਾ 21: 18; ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 27:34)।

ਯਿਸੂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਤਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 6:26)। ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ, ‘ਸੋ ਨਾ ਡਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੋ।’ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇਕ ਗੱਲ ਜੇਰੁਸਲੇਮ ਟਾਲਮੁਡ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ‘ਬਗੈਰ ਸੁਰਗ [ਖੁਦਾ] ਦੇ ਇਕ ਪੰਛੀ ਵੀ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਕੇ ਹੈ।’¹⁰

“ਜੋ ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਗਾ” (10:32, 33)

³² ‘ਉਪਰੰਤ ਜੋ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੇਰਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਗਾ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਿਹੜਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਾਂਗਾ।³³ ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੇਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਿਹੜਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ।’

ਆਇਤ 32. ਯਿਸੂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ [ਉਸ ਦਾ] ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਬੜੀ ਬਰਕਤ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਖੌਫ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ। ‘ਇਕਰਾਰ’

ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*homologeō*) ਤੋਂ ਭਾਵ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਕੀ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਭੂ’ ਮੰਨਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਕਰਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਸਨ (7:21-23)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ‘ਤੂੰ ਮਸੀਹ ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈਂ’ (16:16)। ਉਹ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਇਕਰਾਰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰਕੌਮ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀ ਮਹਾਸਭਾਵਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਸੀ (10:17, 18)। ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਤਾਅ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਰ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪ ‘ਪ੍ਰਿਤਿਉਸ ਪਿਲਾਤੁਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੱਕਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ’ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:13; ਵੇਖੋ 27:11) ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਠਾਣ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘ਜੇ ਕੋਈ ਉਹ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਕਰਕੇ ਮੰਨ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਜਾਵੇ’ (ਯੂਹੰਨਾ 9:22)। ਕੁਝ ਹਾਕਮ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ‘ਭਈ ਐਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕੇ ਜਾਈਏ’ (ਯੂਹੰਨਾ 12:42)।

ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 10:9, 10; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:12)। ਉਹ ਇਕਰਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ‘ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਸੀਹ’ ਹੈ (16:16; ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:37)। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰ ਕਰਕੇ ਸਤਾਅ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਗੁਆਉਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਵਿਚੋਲਾ’ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:5; NIV) ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਿਹੜਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਲੂਕਾ ਨੇ ‘ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ’ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੂਤਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ’ ਲਿਖਿਆ ਹੈ (ਲੂਕਾ 12:8, 9)।

ਆਇਤ 33. ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਆਖਦਿਆਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ: ‘ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੇਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਿਹੜਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ।’ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ ‘ਇਨਕਾਰ’ (*arneōmai*) ਦਾ ਮਤਲਬ ‘ਮੁੱਕਰਨਾ,’ ਜਾਂ ‘ਨਕਾਰਨਾ।’ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਯਿਸੂ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਪਤਰਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (26:70, 72, 74)। ਦੂਜੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 7:23; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:12)।

ਮੁੱਢਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਬੜਾ ਦਬਾਅ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪਿੰਤੁਸ/ਬਿਥੂਨੀਆ ਦੇ ਹਾਕਮ ਪਲਾਇਨੀ ਛੋਟੇ ਨੇ ਰੋਮੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਟ੍ਰਾਜਨ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਾ ਸੀ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸਤਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਨਾ ਮੁੱਕਰਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਦਾ ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਰੋਮੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਮ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ। ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦਾ

ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦੇਣ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਅੱਗੇ ਪੂਛ ਪੁਖਾ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਦੁਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।¹¹

“ਮੈਂ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ” (10:34-36)

³⁴ ‘ਇਹ ਨਾ ਸਮਝੋ ਭਈ ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਆਇਆ। ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਉਣ ਆਇਆ ਹਾਂ। ³⁵ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਪਿਓ ਤੋਂ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਸੌਸ ਤੋਂ ਅੱਡ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ। ³⁶ਅਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵੈਰੀ ਉਹ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ।’

ਆਇਤ 34. ਇੱਥੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਹੀ ਗਈ ਗਈ ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ’ ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਲਾਮਤੀ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਯਸਾਯਾਹ 9:6, 7)। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ? ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਸਖ਼ਤ ਮਨਾਂ ਦੇ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਗਈ; ਇਹ ਫੁੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਪਈ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ‘ਝਗੜਾ’ ਜਾਂ ‘ਫੁੱਟ’ ਦੇ ਰੂਪਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਲੂਕਾ 12:51)। ਯਿਸੂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਹੈ (ਲੂਕਾ 2:14; ਅਫਸੀਆਂ 2:14-18), ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਇਸ ਜਗਤ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ (ਯੂਹੰਨਾ 14:27; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:22)।

ਆਇਤਾਂ 35, 36. ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਮੀਕਾਹ 7:6 ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਭਾਵੇਂ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਹੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤਕ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦੇਣ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਇਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 3:20, 21, 31-35; ਯੂਹੰਨਾ 7:1-9)। ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਟੁੱਟ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਹੀਂ। ਪਿਓ ਅਤੇ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਠੁਕਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਰੂਹਾਨੀ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਤੁਫ਼ਰਕੇ ਪੈ ਜਾਣ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਹੀ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵੈਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (10:21 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

“ਮੈਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰੋ” (10:37-39)

³⁷ ‘ਜੇ ਕੋਈ ਪਿਉ ਯਾ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਯਾ ਧੀ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ। ³⁸ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਨਾ ਤੁਰੇ ਮੇਰੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ। ³⁹ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੱਭ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆਈ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਵੇਗਾ।’

ਆਇਤ 37. ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਲੂਕਾ 14:26 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣਨ ਲਈ ‘ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਅਤੇ ਮਾਂ ਅਤੇ ਤੀਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਲ-ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਵੈਰ’ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੱਤੀ 10:37 ਵਿਚ ਲੂਕਾ 14:26 ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਵੈਰ’ ਕਰਨ ਦੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਅਰਥ ‘ਘੱਟ ਪਿਆਰਾ’ ਜਾਣਨਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 29:31; KJV)। ਮਸੀਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ, ਪਰ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਗਾਅ ਉਹਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਇਤ 38. ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ‘ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਨਾ ਤੁਰੇ ਮੇਰੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ।’ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਸਲੀਬ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ (ਵੇਖੋ 16:24; ਮਰਕੁਸ 8:34; ਲੂਕਾ 9:23)। ਇਹ ਰੂਪਕ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰ ਚੁਕੇ ਮੁਜ਼ਰਮ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਲੀਬ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸ਼ਤੀਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰੋਮੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।¹² ਸਲੀਬ ਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਪਰਤੀਕ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਉਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ ਚੁੱਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲੂਕਾ ਨੇ ‘ਰੋਜ਼’ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਲੂਕਾ 9:23)। ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕਣਾ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗਲਗਥਾ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਚੁੱਕੀ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 19:17)।

ਆਇਤ 39. ਯਿਸੂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੱਭ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆਈ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਵੇਗਾ’ (ਵੇਖੋ 16:25; ਮਰਕੁਸ 8:35; ਲੂਕਾ 9:24; 17:33; ਯੂਹੰਨਾ 12:25)। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਬੈਠੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਵੜਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉਹ ਹਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਜਿਹੜੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਸਹਿ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲੇਗੀ।¹³ ਜੇਮਸ ਬਰਟਨ ਕਾਫ਼ਮੈਨ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਜੇ ਆਦਮੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦੇਵੇ ... ਇਸ ਆਇਤ ਦੇ ਅਰਥ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪੌਲਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹਿ

ਸਕੇ, ‘‘ਹੁਣ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜੀਉਂਦਾ ਸਗੋਂ ਮਸੀਹ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ’’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 2:20), ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ।¹⁴

‘‘ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ’’ (10:40-42)

40 ‘‘ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਮੈਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਘੱਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।⁴¹ ਜਿਹੜਾ ਨਬੀ ਦੇ ਨਾਉਂ ਉੱਤੇ ਨਬੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਨਬੀ ਦਾ ਫਲ ਪਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਧਰਮੀ ਦੇ ਨਾਉਂ ਉੱਤੇ ਧਰਮੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਧਰਮੀ ਦਾ ਫਲ ਪਾਵੇਗਾ।⁴² ਜੇ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਚੇਲੇ ਦੇ ਨਾਉਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਾ ਇਕ ਕਟੋਰਾ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਿਆਵੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣਾ ਫਲ ਕਦੀ ਨਾ ਗੁਆਵੇਗਾ।’’

ਆਇਤ 40. ਜਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ‘‘ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।’’ ‘‘ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ’’ ਦਾ ਮਤਲਬ 10:9-15 ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਦਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸੂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘‘ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ’’ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਰਸੂਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅੱਜ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (28:18-20)। ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ‘‘ਕਬੂਲ’’ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਬੂਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4:14)। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਜਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸਤਾਅ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 9:1-4)। ਰੱਬੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਰਵਾਇਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘ਕਿਸੇ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਆਪ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।’’¹⁵

ਜਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ‘‘ਜਿਹੜਾ ਮੈਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਘੱਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।’’ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਉਸ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ (ਮਰਕੁਸ 9:37; ਲੂਕਾ 9:48; ਯੂਹੰਨਾ 13:20)।

ਆਇਤ 41. ਜਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਲਾਨ ਵਿਚ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਾਇਆ, ‘‘ਜਿਹੜਾ ਨਬੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਨਬੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇ ਉਹ ਨਬੀ ਦਾ ਫਲ ਪਾਵੇਗਾ।’’ ‘‘ਨਬੀ ਦੇ ਨਾਉਂ ਉੱਤੇ’’ ਦੇ ਵਾਕਅੰਸ਼ ‘‘ਇਕ ਇਬਰਾਨੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘ਨਬੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ’ ਹੈ।’’¹⁶ ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ ਆਇਤ 41ਓ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ‘‘ਜਿਹੜਾ ਨਬੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਬੀ ਹੈ।’’¹⁷ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਵੇਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਉਹ ਜੋ ਹੈ ਉਸ ਕਰਕੇ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਵੇਂ ਹੀ ਇਨਾਮ ਪਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪ ਨਬੀ ਹੋਵੇ। ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਨਬੀ ਅਤੇ ਨਬੀਯਾਹ ਹੁੰਦੇ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11:27-30; 13:1; 21:9-11; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:28; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:20; 3:5)। ਨਬੂਵਤ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਦਾਨ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਮੁੱਢਲੀ ਮਸੀਹੀਅਤ ਵਿਚ ਸ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ (ਵੇਥੇ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:8)।

ਆਇਤ 41ਅ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮੀ (*dikaïos*) ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਬਰਕਤ ਮਿਲੇਗੀ। *Dikaïos* ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਹੈ ਭਾਵ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੱਤੀ ਵਿਚ ‘‘ਨਬੀਆਂ’’ ਅਤੇ ‘‘ਧਰਮੀਆਂ’’ ਇਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (13:17; 23:29)।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਦਲਵੇਂ ਸਮਾਨਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਥਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਬੀ ਧਰਮੀ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ‘‘ਧਰਮੀ’’ ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ‘‘ਉਸਤਾਦ’’ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:29; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:11; ਯਾਕੂਬ 3:1)।

ਆਇਤ 42. ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟਿਆਂ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਵ ਰਸੂਲਾਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 9:41) ਜਾਂ ਇਹ ਆਮ ਅਰਥ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 18:6, 10, 14; ਮਰਕੁਸ 9:42; ਲੂਕਾ 17:2)। ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਜ਼ਹਾਰ ‘‘ਹੇ ਬੱਚਿਓ’’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:1, 28; 3:7, 18)। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਉਹ ਵੇਰਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘‘ਮੇਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ’’ (25:40; NIV) ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਮਾਣੇ ਹਨ।

ਇਕ ਕਟੋਰਾ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਦੇਣ ਦੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 25:31-46)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਜਾਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਥਾਂ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ; ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਰਹਿਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਫਲ ਕਦੀ ਨਾ ਗੁਆਏਗਾ।

ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਲਿਮਟਿਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਿਕਲ ਗਏ (ਮਰਕੁਸ 6:12, 13; ਲੂਕਾ 9:6)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ (ਮਰਕੁਸ 6:30; ਲੂਕਾ 9:10)।

~~~ ਸਬਕ ~~~

ਰਸੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ (10:28)

ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਡਰੋ ਜਿਹੜੇ ਦੇਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰੂਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦੇ’’ (10:28)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਿਹੜਾ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਮਰਿਆ, ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੇਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ।¹⁸ ਇਹ ਵਸੀਲੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਤ ਦੇ ਥਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਤੇ ਅਸਹਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਯਾਕੂਬ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7:58; 12:2)।

ਡੇਵਿਡ ਸਟਿਵਰਟ

ਚੰਗਾ ਇਕਰਾਰ (10:32)

ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਇਕਰਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵੇਲੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਉਹ ਰੋਜ਼ਬਰੋਜ਼ ਜੀਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ‘‘ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਚੰਗੀ

ਲੜਾਈ ਲੜ, ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਫੜ ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਤੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤੈਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੰਗਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ' (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6: 12; NIV)।

ਡੇਵਿਡ ਸਟਿਵਰਟ

ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ (10:39)

ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਜਵਾਨ ਲਈ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ' ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ, ਸੌਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੈਰੀਅਰ ਵਰਗੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਲੋਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਜਿਣਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਰਗੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਵਾਂਗ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕੰਮ, ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 12: 13, 14)। ਅੱਜ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲ ਕੇ ਜਾਨ ਨੂੰ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਹ ਆਪਣੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸੇ ਵਿਚ ਅਸਲੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ।

ਡੇਵਿਡ ਸਟਿਵਰਟ

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਟਾਲਮੁਡ ਬੇਰਾਕੋਥ 58ਬੀ. ²ਡਗਲਸ ਆਰ. ਏ. ਹੇਅਰ, ਮੈਥਿਊ, ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ (ਲੁਈਸਿਵਿੱਲੇ: ਜੌਨ ਨੌਕਸ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1993), 115. ³ਦ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਇੰਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ, ਸੰਪਾ. ਜਿਊਫਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਬ੍ਰੇਮਿਲੇ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1979), 1:447-48 ਵਿਚ ਵੇਖੋ ਡੇਵਿਡ ਦੀ. ਆਉਨ, 'ਬੀਲਜ਼ਬੁਲ'; ਅਤੇ ਦ ਐਂਕਰ ਬਾਈਬਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਸੰਪਾ. ਡੇਵਿਡ ਨੋਇਲ ਫ੍ਰੀਡਮੈਨ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡਬਲਡੇ, 1992), 1:638-70 ਵਿਚ ਡੇਵਿਡ ਬਿਓਡੋਰ ਜੇ. ਲੂਈਸ, 'ਬੀਲਜ਼ਬੁਲ।' ⁴ਟਾਲਮੁਡ ਸ਼ੱਬ 35ਬੀ। ⁵ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ, ਏ ਗ੍ਰੀਕ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਜਿਲਦ 3ਜੀ, ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੰਪਾ. ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਡਬਲਯੂ. ਡੈਂਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000), 1098-1100. ⁶ਆਰ. ਟੀ. ਫ੍ਰਾਂਸ, ਦ ਗੌਸਪਲ ਅਕਾਰਡਿੰਗ ਟੂ ਮੈਥਿਊ, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1985), 186. ⁷ਰੌਬਰਟ ਐਚ. ਮਾਊਂਸ, ਮੈਥਿਊ, ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਪੀਬੋਡੀ, ਮੈਸਾਚੂਸੇਟਸ: ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, 1991), 97. ⁸ਬਾਉਰ, 145. ਦੀਨਾਰ ਇਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ (20: 13)। ⁹ਡੇਵਿਡ ਮੈਂਟਨ, 'ਦ ਅਮੇਜ਼ਿੰਗ ਹਿਊਮਨ ਹੇਅਰ,' ਆਂਸਰਜ਼ (ਜੁਲਾਈ/ਸਤੰਬਰ 2007): 77. ¹⁰ਜੇਰੁਸਲੇਮ ਟਾਲਮੁਡ ਸ਼ੇਬਿੱਥ 9.1. 'ਬਿਨਾਂ ਸੁਰਗ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

¹¹ਪਲਾਇਨੀ ਲੈਟਰਜ਼ 10.96. ¹²ਪਲੁਟਾਰਕ ਮੋਰੇਲਿਆ 554ਬੀ। ¹³ਡੇਵਿਡ ਹਿਲ, ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ ਮੈਥਿਊ, ਦ ਨਿਊ ਸੈਂਚੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ

ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1972), 195. ¹⁴ਜੇਮਸ ਬਰਟਨ ਕਾਫ਼ਮੈਨ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਮੈਥਿਊ* (ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫ਼ਰਮ ਫ਼ਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1977), 146. ¹⁵ਮਿਸ਼ਨਾਰ ਬੇਰਾਕੋਥ 5.5. ¹⁶ਜੈਕ ਪੀ. ਲੂਈਸ, *ਦ ਗੌਸਪਲ ਅਕਾਰਡਿੰਗ ਟੂ ਮੈਥਿਊ*, ਪਾਰਟ 1, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਸਵੀਟ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1976), 157; ਵੇਖੋ NEB. ¹⁷ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ, *ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ: ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਗੌਸਪਲ ਅਕਾਰਡਿੰਗ ਟੂ ਮੈਥਿਊ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1973), 478; ਵੇਖੋ NIV. ¹⁸ਵੇਖੋ ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਇਰਨ ਫ਼ੋਰਬੁਸ਼, ਸੰਪਾ. *ਫ਼ੌਕਸ'ਜ਼ ਬੁਕ ਆਫ਼ ਮਾਰਟਿਰਜ਼* (ਫ਼ਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਬੁਕ ਐਂਡ ਬਾਈਬਲ ਹਾਊਸ, 1926), 2-5.